

початок, який своєю складовою повинен мати найцікавіший і найбільш драматичний епізод історії. Саме він може забезпечити увагу на важливих етапах оповіді, її драматизації, зануренні читача в емоційність оповіді та забезпечить комунікаційну ефективність тексту.

Список використаної літератури

1. Сторітелінг: правила, техніки, корисні матеріали та поради. URL: <https://eduhub.in.ua/news/storiteling-pravila-tehniki-korisni-materiali-ta-poradi>
2. Сторітелінг: створюємо історії, що захоплюють. URL: <https://teach-hub.com/storitelinh/>
3. Успішний сторітелінг. Як писати так, щоб ваш текст прочитали. URL: <https://euprostrir.org.ua/practices/134437>

*Вероніка Христіч,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Запорізький національний університет
Науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент Павло Мірошніченко*

МУЛЬТИМЕДІЙНІ ЗАСОБИ В УКРАЇНСЬКИХ ЛОНГРИДАХ

Лонгрид – новітній багатоформатний жанр інтернет-журналістики, в основі якого полягає велика за обсягом мультимедійна розповідь [2, с. 58]. Уперше лонгрид «Snow Fall» з'явився у 2012 році на сторінках видання «The New York Times». Ця робота являла собою чималий масив інформації та багатоманітні мультимедійні елементи, наприклад аудіовізуальні матеріали, анімацію, візуальне оформлення вебсторінки та інфографіку, які, на нашу думку, є невід'ємним складником лонгриду. Від моменту публікації «Snow Fall» новим жанром зацікавились інші медіа, зокрема українські, наприклад «ТСН», «NV», «УНІАН», «Прочерк» тощо. В цій роботі ми хочемо зосередити увагу на тому, які мультимедійні елементи використовують лонгриди в українських медіа на прикладі видань «NV» та «Прочерк», а також на тому, наскільки вдало види мультимедіа транслюють ідеї матеріалів за період з грудня до березня 2022-2023.

«NV» – це всеукраїнське медіа, яке публікує здебільшого матеріали на суспільно-політичні теми. Лонгриди на сайті цього видання публікуються майже щодня. Дуже поширеним видом лонгريدів є репортажі зі значною кількістю мультимедіа, але також трапляються аналітичні статті на суспільно-політичну тему. Нині можна побачити матеріали цього жанру, які висвітлюють воєнні події. Середня кількість слів у лонгридах цього медіа складає 1500.

Мультимедіа використовується в кожному лонггиді «NV». Найбільш популярним мультимедійним елементом у статтях є фотографія. Здебільшого автори звертаються до репортажної, інформаційної та портретної фотографії, як у матеріалах «10 знакових перемог України за рік війни» [3]. Зокрема, трапляються художньо оброблені фотознімки, однак художні ілюстрації публікуються вкрай рідко в проаналізованих лонгридах. Як правило, фотографії подаються у зменшеному обсязі, хоча також можна побачити панорамні версії. Паралаксне прокручування знімків, популярне в цьому жанрі, не використовується в жодній із переглянутих публікацій. У деяких лонгридах можна побачити анімовані переходи між фото в GIF-розширенні. Крім цього, часом у лонгридах, де основним є візуальний складник використовуються вмонтовані каруселі зображень або слайд-шоу, як у матеріалі «День Соборності. Історія

свята та головні факти» [4]. «NV» публікує лонгриди-фоторепортажі. В таких матеріалах текст додається лише як описовий елемент до фотознімків. Фотолонгрид не завжди є послідовним і структурованим, однак така робота має на меті показати різноманітні події, які стосуються одного контексту. Так, у матеріалі «Чи є життя після смерті. Який вигляд сьогодні має окупований Маріуполь та чим займаються його жителі — фоторепортаж» у вступі подається загальна інформація про стан міста Маріуполь на травень 2022 [7]. Після цього йдуть фотографії окупованого міста та його жителів. Як правило, фотографії не є авторськими та беруться з інших джерел.

Відео в лонгридах «NV» менш популярне за фотографію. Здебільшого відеоматеріали з відеохостингу YouTube також не є авторськими. В усіх переглянутих лонгридах мультимедійні відеоеlementи були винятково додатковою інформацією. Аудіо відсутнє в усіх проаналізованих статтях.

Будь-яка 3D-візуалізація відсутня в лонгридах видання, однак, як ми зазначали, трапляються анімовані фото та відео в розширенні GIF. Інфографіка також не дуже поширена. Більшість інфографіки статична, тобто не має анімованих частин або гіперпосилань. Проте хочемо відзначити матеріал «Зброя перемоги» [5], який є масштабною динамічною інфографікою, що використовує інтерактивні гіперпосилання та кнопки навігації лонгридом. Окрім цього, декілька матеріалів, наприклад «Рік Люті» [6], звертаються до засобів Веб 2.0, у цьому разі таймлайн для наочної візуалізації хронологічних подій. Проте загалом такі інструменти для спрощення сприйняття великого об'єму тексту застосовуються вкрай рідко. Поза тим лонгриди здебільшого розміщуються на звичайній сторінці сайту, яка немає налаштованих візуальних ефектів, наприклад, плавної появи блоків тексту при гортанні. Однак подібна анімація трапляється в матеріалах, зроблених на іншій платформі. Додамо, що в лонгридах є графічні елементи для урізноманітнення тексту. Наприклад, цитати героїв виділяються рамками, а їхні фотографії подаються в невеликих колах із зазначенням імені та посади.

Ми проаналізували черкаське регіональне видання «Прочерк». Лонгриди здебільшого присвячені суспільно-політичним та воєнним темам. Матеріали цього жанру публікуються нечасто – раз на декілька місяців. Дуже популярними є біографічні матеріали, героями яких часто є ВПО, журналісти й українські військові. В середньому лонгриди від «Прочерк» мають 1700 слів.

Фотографічні матеріали трапляються в кожному лонгриді у великій кількості. Заголовок статті завжди на тлі фото, яке найбільш відповідає тематиці. До основних видів знімків у текстах належать інформаційні, репортажні та художні фотографії. Як правило, багато фото в портретних і репортажних лонгридах є авторськими, але художні знімки беруть зі стокових фотогостинг-ресурсів. Менш поширеними є ілюстрації. Загалом, фото різного обсягу вбудовані в код HTML-сторінки та доповнюють кожний блок тексту, але часом автори додатково подають фотоматеріали окремо в слайд-шоу в кінці лонгриду. Фото часом використовується в матеріалах цього видання як тло для тексту та цитат головних героїв, зокрема портрети героїв обводять круглою рамкою. Паралаксне прокручування використовується в кількох матеріалах.

У переглянутих лонгридах відео додається до матеріалу нечасто. В «Донорство: страшно чи корисно?» є авторське відео на платформі Vimeo, яке подається як додатковий ілюстративний матеріал до теми без коментування. Аудіо відсутнє в усіх проаналізованих матеріалах.

На відміну від «NV», усі лонгриди публікуються на окремих сторінках. Тому вони всі вирізняються за стилем і візуальним оформленням. Так, матеріал «Донорство: страшно чи корисно?» виконаний у колірній палітрі, яка відповідає тематиці тексту: в червоних, білих і сірих кольорах [1]. Кожний розділ лонгриду та цитати відділені від

попередніх графічними елементами. В публікаціях також використовуються інтерактивні слайд-шоу з текстом та / або фото. Інфографіка трапляється нечасто, зважаючи на значну кількість портретних лонгридів, але вони присутні в аналітичних статтях. Інші засоби Веб 2.0, наприклад, таймлайн, опитування тощо, та анімація не використовуються.

Отже, українські видання «NV» та «Прочерк» активно використовують багато різних видів мультимедіа як джерело додаткової інформації. Найбільш популярними мультимедійними засобами в обох виданнях є фотографії. Ми помітили, зокрема, що видання нечасто використовують відео, натомість аудіо не публікується в жодному. «NV» візуально оформлює сторінки, на яких опубліковані лонгриди, нечасто, на відміну від «Прочерк». Однак, зауважимо, що невелика кількість естетично привабливих сторінок у «NV» менша через значний темп публікацій лонгридів. Через це, зокрема, тексти виходять не завжди глибокими та різнобічними, що впливає на різноманітність видів мультимедіа. Загалом, на нашу думку, мультимедіа дуже гармонійно та логічно поєднуються із основним текстом. Наприклад, у лонгриті від «NV» «День Соборності. Історія свята та головні факти» подаються архівні фотознімки та відео, які доповнюють текст, присвячений подіям, що зображені на аудіовізуальних матеріалах. Зокрема тут є таймлайн, завдяки якому можна прослідкувати за історією свята Дня Соборності України. Лонгрид «Донорство: страшно чи корисно?» виконаний у певній колірній палітрі, що створює атмосферу й емоційну налаштованість на сприйняття матеріалу. В лонгриті використовується інфографіка для полегшення пояснення підготовки до процедури донорства крові, фото, які хронологічно ознайомлюють з етапами донорства, та комікс, який закликає до донорства. Всі ці елементи покращують розуміння всієї процедури та стимулюють цікавість читачів. Отже, мультимедійні елементи в українських лонгридах використовуються помірно. Однак збільшення кількості мультимедійних елементів сприятиме кращому залученню читачів до глибшого сприйняття матеріалу.

Список використаної літератури

1. Бут А. Донорство: страшно чи корисно? *Прочерк*. 2022. URL: <https://procherk.info/longread/donorstvo.html> (дата звернення: 17.04.2023).
2. Чабаненко М. Мультимедійність в інтернет-журналістиці : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності «Журналістика» освітньо-професійної програми «Журналістика» денної та заочної форм навчання. Запоріжжя : Просвіта, 2018. С. 80.
3. NV. 10 знакових перемог України за рік війни з рф. NV. 2023. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/viyna-v-ukrajini-10-naybilshih-peremog-ukrajini-za-rik-shcho-minuv-z-24-lyutogo-2022-50306472.html> (дата звернення: 17.04.2023).
4. NV. День Соборності. Історія свята та головні факти. NV. 2022. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/den-sobornosti-yak-vozz-yednannya-krajini-u-1919-roci-dopomoglo-dobitisya-nezalezhnosti-50299061.html> (дата звернення: 17.04.2023).
5. NV. Зброя перемоги. NV. 2022. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/zbroya-dlya-ukrajini-yaki-vidi-ozbroyen-vikoristovuyut-zsu-foto-harakteristiki-novini-ukrajini-50301469.html> (дата звернення: 17.04.2023).
6. NV. Рік люті. NV. 2023. URL: <https://nv.ua/ukr/ukraine/events/viyna-v-ukrajini-vsi-znakovi-podiji-z-24-lyutogo-2022-roku-povniy-taymlayn-novini-ukrajini-50306466.html> (дата звернення: 17.04.2023).
7. NV. Чи є життя після смерті. Який вигляд сьогодні має окупований Маріуполь та чим займаються його жителі — фоторепортаж. *New Voice (NV)*. 2022. URL:

<https://nv.ua/ukr/ukraine/events/mariupol-yak-zaraz-viglyadaye-i-v-yakih-umovah-zhivut-ukrajinci-fotoreportazh-novini-ukrajini-50307415.html> (дата звернення: 17.04.2023).

*Катерина Магула,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальність 061 Журналістика,
Тернопільський національний педагогічний університет
імені Володимира Гнатюка
Науковий керівник – кандидат філологічних наук,
доцент **Наталія Дащенко***

НАРАЦІЯ У МЕДІАТЕКСТАХ ПЕРІОДУ ВІЙНИ В УКРАЇНІ

З першого дня повномасштабного вторгнення РФ в Україну війна стала основною темою усіх повідомлень у засобах масової інформації. Серед них можна зустріти різні за жанрами медіатексти: замітки, інтерв'ю, репортажі, кореспонденції, огляди. Вони регулярно з'являються у друкованих виданнях і в інтернет-ресурсах.

Націленість на сприйняття реципієнтом матеріалу / повідомлення завжди мотивувала журналістську працю. Тому важливим складником медіатвору є спосіб подання інформації, тобто застосовані способи нарації. Аналіз медіатекстів з цього погляду актуальний, оскільки звертається до персоналізації викладу, розуміння структури матеріалів, акцентує на розвиткові критичного мислення як авторів, так й аудиторії ЗМІ.

Мета – дослідити способи нарації у медіатекстах, які інформують про події в Україні у період війни. Джерельною базою слугують тематичні матеріали сайтів «Радіо Свобода», «Еспресо» та «Суспільне» (29.03.2023 – 02.04.2023).

Нарація є важливою складовою кожного медіатексту, адже лише за допомогою фактів складно досягнути розуміння у масової аудиторії. Тому авторська майстерність залучає різні форми і способи подання інформації. Форми викладу у художньому тексті ґрунтовно дослідила М. Крупа, виокремивши два типи організації змістово-фактичного матеріалу: власне авторський виклад, коли автор є оповідачем; передоручення авторського слова оповідачеві(ам) [3].

У сучасному медіатексті ці типи також реалізуються у різних мовленнєвих структурах: авторському мовленні, прямій мові (достовірно відтвореному чужому мовленні), елементах внутрішнього мовлення (не промовлених словах особи, ймовірних думках), непряме мовлення, яке не зовсім точно передає слова мовця (переповідає), близьке до останнього – невласне-пряме мовлення. Усі ці форми викладу певним чином персоналізують інформацію. У медіатекстах розповідність окреслює наближеність/ віддаленість автора щодо представлюваної інформації.

Відомо, що у кожного ЗМІ існують певні норми роботи: часто редакційне завдання окреслює жанр, тематику, ідею тощо. Зважаючи на людський фактор, розуміємо, що манера та стиль письма залежить безпосередньо від журналіста, його досвіду, світогляду, грамотності. Саме через це чинник персоналізації відіграє важливу роль у поданні і сприйнятті інформації: журналіст самостійно обирає спосіб, яким повідомлятиме про певні події, як персоналізуватиме розповідь. Ми припустили, що структурно-композиційні особливості медіаповідомлень зумовлені такими способами нарації: відсторонена оповідь; переповідання або цитування; розповідь узагальненого оповідача. Далі спробуємо простежити, як вони представлені в матеріалах досліджуваних медіа.